



MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Sekretarz Stanu

Warszawa, dnia 2 lutopoda 2016

DWOiP-V-071-41/16

BM-I-071-513/16/1

UNP 161025-00180

dot. BPS/043-26-549/16

KABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 01. 11. 2016 r.
nr. 5383 podpis. [signature]

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 8. 11. 16 r. zał.
nr. 6340 podpis. [signature]

Pan

Stanisław KARCZEWSKI

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Roberta Gawła podczas 26-go posiedzenia Senatu w dniu 22 września 2016 r., uprzejmie wyjaśniam.

Odpowiadając na pytania zawarte w oświadczeniu dotyczące prac legislacyjnych uprzejmie informuję, że potrzeba zmian w przepisach dotyczących egzekucji jest sygnalizowana przez uczestników postępowań egzekucyjnych i jest dostrzegana przez Ministerstwo Sprawiedliwości i sądy powszechne. Poprawa sprawności i skuteczności egzekucji sądowej oraz reforma systemu funkcjonowania komorników sądowych, w tym opracowanie projektu nowej ustawy o komornikach sądowych, należą do priorytetowych zadań Ministra Sprawiedliwości. W pierwszej kolejności wyjaśnić należy, że Minister Sprawiedliwości Zarządzeniem z dnia 14 stycznia 2016 r. (Dz. Urzędowy MS, poz.2) powołał Zespół do opracowania projektu ustawy o komornikach sądowych oraz projektu ustawy o kosztach egzekucyjnych. Zespół opracował projekty ustawy o komornikach sądowych oraz ustawy o kosztach komorniczych wraz z przepisami nowelizującymi ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U z 2014 r., poz. 101 ze zm.), celem wprowadzenia niezbędnych zmian dostosowawczych. Ponadto projektowane są zmiany

w ustawie z dnia z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U z 2015 r., poz. 133 ze zm.) w zakresie niezbędnym do realizacji rozwiązań przyjętych w wyżej wymienionych projektach. Zakończone zostały konsultacje wewnętrzresortowe. Wkrótce projekty zostaną skierowane do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji zewnętrznych. Projekt ustawy o komornikach sądowych wymaga wydania 27 rozporządzeń wykonawczych przez Ministra Sprawiedliwości.

Rozwiązania przyjęte w przygotowanych projektach ustaw, zarówno o charakterze ustrojowym jak i proceduralnym, ukierunkowane są na poprawę sprawności i skuteczności egzekucji oraz na zwiększenie efektywności nadzoru judykacyjnego oraz administracyjnego nad działalnością komorników sądowych. Spośród kilkudziesięciu przyjętych w tym projekcie rozwiązań, z punktu widzenia oczekiwań na poprawę sprawności i skuteczności egzekucji szczególne znaczenie mogą mieć obszerne zmiany dotyczące zwiększenia efektywności nadzoru nad działalnością komorników oraz procedura ustalania majątku dłużnika.

Projekt ustawy o komornikach sądowych zmierza do wprowadzenia rozwiązań, których celem jest:

- Zwiększenie efektywności nadzoru Ministra Sprawiedliwości i prezesów sądów nad działalnością komorników sądowych;
- zwiększenie sprawności i skuteczności egzekucji sądowej;
- usprawnienie i zwiększenie siły oddziaływania postępowania dyscyplinarnego wobec komorników sądowych;
- podniesienie poziomu kształcenia przyszłych komorników;

Najważniejsze z rozwiązań zawartych w projekcie to m.in.:

- zwiększenie zakresu uprawnień nadzorczych i odpowiedzialności prezesa sądu rejonowego w ramach nadzoru administracyjnego nad działalnością komorników (tzw. nadzór odpowiedzialny prezesa); rażące zaniechanie prezesa sądu rejonowego w zakresie nadzoru nad podległym komornikiem będzie równoznaczne z niewywiązywaniem się z obowiązków służbowych i powodować odwołanie z pełnionej funkcji;
- odwoływanie przez Ministra Sprawiedliwości komorników, którzy dopuścili się rażącego naruszenia prawa;
- stworzenie nowego modelu kancelarii komorniczych przez:

- ograniczenie prawa wyboru komornika przez wierzyciela do obszaru apelacji i zmniejszenie liczby spraw, po przekroczeniu, której komornik będzie obowiązany odmówić wszczęcia egzekucji w sprawach z wyboru wierzyciela;
- zmiany przepisów o zastępstwie komornika;
- przyjęcie zasady, że komornik prowadzi egzekucję osobiście w ramach indywidualnej kancelarii, zaś asesura jest okresem przygotowania do zawodu komornika i asesor może wykonywać czynności egzekucyjne w ograniczonym zakresie, zaś aplikant może jedynie przygotowywać projekty pism;
- nowy model aplikacji komorniczej - ustalanie harmonogramu szkolenia w porozumieniu z Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury, szkolenia i praktyki z zakresu sądownictwa powszechnego i zasad etyki zawodu komornika, wydłużenie okresu aplikacji;
- wymóg uzyskania przez wszystkich komorników wyższego wykształcenia prawniczego w terminie 7 lat od wejścia w życie ustawy;
- rozszerzenie odpowiedzialności dyscyplinarnej komornika za zawinione działania lub zaniechania asesorów, pracowników kancelarii i osób przybranych do udziału w czynnościach;
- wprowadzenie nowej kary dyscyplinarnej w postaci zakazu przyjmowania spraw z wyboru oraz wprowadzenie obok kar dyscyplinarnych obowiązku przeproszenia osoby pokrzywdzonej deliktem dyscyplinarnym;
- oświadczenie majątkowe komornika powinno zawierać również dane dotyczące dochodu uzyskiwanego z kancelarii komorniczej;
- wyeliminowanie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej przez samorząd komorniczy;
- utworzenie w sądach wydziałów i sekcji egzekucyjnych;
- dalsza elektronizacja postępowania egzekucyjnego, w tym digitalizacja akt komorniczych;
- zmiany w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego regulujących postępowanie egzekucyjne polegające m.in. na modyfikacji instytucji nadzoru judykacyjnego z urzędu, wprowadzenie formularza skargi na czynności komorników, określeniu nowej zasady egzekucji z ruchomości (w zakresie dopuszczalności zajęcia, odbierania dozoru, reguł wyceny i sposobów sprzedaży), obowiązku rejestracji przebiegu czynności dokonywanych przez komornika poza kancelarią, pomocy Policji w czynnościach egzekucyjnych.

Zwrócić też należy uwagę, że ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1311, z późn. zm.) od dnia 8 września 2016 r. wprowadzono szereg zmian również w zakresie postępowania egzekucyjnego. Mają one na celu poprawę skuteczności i sprawności egzekucji sądowej. Najważniejsze z nich służące do rozwiązania przedstawionego w oświadczeniu problemu to:

1. Wprowadzenie obowiązku elektronicznego przesyłania korespondencji między komornikami sądowymi, organami podatkowymi i administracyjnymi organami egzekucyjnymi (art. 759² k.p.c.).

2. Zmiana zasad składania skargi na czynności komornika. Skarga będzie składana za pośrednictwem komornika. Jeżeli komornik oceni ją jako zasadną, to uwzględni ją w całości bez przekazywania do sądu. Przyjęto, że komornik w terminie trzech dni od dnia otrzymania skargi sporządza uzasadnienie zaskarżonej czynności, o ile nie zostało ono sporządzone wcześniej, albo przyczyn jej zaniechania i przekazuje je wraz ze skargą i aktami sprawy do właściwego sądu (art. 767 § 4 i 5 k.p.c.). W dotychczasowym stanie prawnym skarga była wnoszona do sądu i jej odpis doręczany był komornikowi celem sporządzenia uzasadnienia i przesłania go wraz z aktami egzekucyjnymi. Zmiana ta powinna przyspieszyć postępowanie skargowe i pozwoli na szybszą reakcję w przypadku stwierdzenia naruszenia prawa przez komornika.

3. Przepisy ułatwiające prowadzenie egzekucji z rachunku bankowego. Zobowiązano banki do utworzenia systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego. Wszystkie zawiadomienia komornika sądowego oraz oświadczenia banku będą składane w postaci elektronicznej. System teleinformatyczny realizujący doręczenia elektroniczne pomiędzy komornikiem a bankiem będzie finansowany z opłat użytkujących go podmiotów (koszty dostępu do systemu będą zaliczane do wydatków ponoszonych w toku postępowania egzekucyjnego).

4. Przyjęcie zasady, że wniosek o wszczęcie egzekucji lub żądanie przeprowadzenia egzekucji z urzędu umożliwia prowadzenie egzekucji według wszystkich dopuszczalnych sposobów, z wyjątkiem egzekucji z nieruchomości, która będzie prowadzona na wyraźny

wniosek wierzyciela. Dotychczas to wierzyciel wskazywał sposób egzekucji we wniosku – art. 797 i 799 k.p.c.

5. Poszerzenie katalogu spraw rozpatrywanych przez referendarzy sądowych w postępowaniu egzekucyjnym (art. 759 § 11 k.p.c.). Na postanowienie referendarza będzie przysługiwała skarga rozpoznawana przez sąd. Pozwoli to na odciążenie sędziów i powierzenie im spraw bardziej skomplikowanych.

6. Zmiana reguł rozstrzygania zbiegów egzekucji sądowej i administracyjnej. Najważniejsza ze zmian w tym zakresie polega na tym, że nie będzie potrzebne postanowienie sądu wskazujące organ właściwy do łącznego prowadzenia egzekucji. Wprowadzono bowiem zasadę, że w przypadku zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tej samej rzeczy albo prawa majątkowego egzekucję do tej rzeczy albo prawa majątkowego prowadzi łącznie ten sądowy albo administracyjny organ egzekucyjny, który jako pierwszy dokonał zajęcia, a w razie niemożności ustalenia tego pierwszeństwa - organ egzekucyjny, który dokonał zajęcia na poczet należności w wyższej kwocie (art. 773 § 1 k.p.c.).

7. Wprowadzenie nowej instytucji wyjawienia majątku dłużnika przed komornikiem. Jeżeli wierzyciel albo sąd zarządzający z urzędu przeprowadzenie egzekucji albo uprawniony organ żądający przeprowadzenia egzekucji nie wskaże majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, komornik może wezwać dłużnika do złożenia wykazu majątku lub innych wyjaśnień niezbędnych do przeprowadzenia egzekucji. Dłużnik wówczas składa wykaz majątku przed komornikiem pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Wzywając dłużnika do złożenia wykazu majątku, komornik uprzedza go o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oraz poucza, że w razie niezłożenia wykazu majątku wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika (art. 801 i 801¹ k.p.c.).

8. Bezczynność wierzyciela stanowi podstawę do umorzenia postępowania egzekucyjnego po upływie 6 miesięcy, a nie jak dotychczas 1 roku (art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c.).

2

SEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Patryk Jaki